

Tekst: Birte Hegerlund Runde Foto: Erik Holand

Snakker med b

Hunden er menneskets beste venn. Men hvorfor er det sånn?

Hodet på skakke, øynene vendt en tone nedover. Har du opplevd å bli betraktet av en hund? Det er ikke helt ufortjent at hunden har fått tittelen «menneskets beste venn».

– De speiler veldig følelsene dine. De er der når det er ting som er vanskelige. Det er det menneskene feiler litt på – at det skal være så mye prat når du trenger trøst. Hundene bare er der. Og det holder, sier Evy Johnsen, som har hatt hund siden hun var 20 år.

Nå, 13 år senere, har hun sin femte hund.

– De er en stor del av livet mitt. Jeg tror det er viktig, spesielt for ensomme mennesker at du har en som møter blikket ditt, og som bekrefter at du er til. Det er viktig at du føler at du betyr noe for et annet individ, sier Johnsen.

Fra ulv til hund. Rundt hver femte husstand i Norge har hund, og stadig flere søker lykken med et firbeint familiemedlem. Men hva er det som er så spesielt med hunden?

For det er altså ting som tyder på at hunder ikke bare anser mennesket som en sosial partner, men at de også har utviklet evnen til å ha empati med oss, sette seg i våre «emosjonelle sko», forstå våre følelser og hensikter, ifølge Forskning.no.

Forskning viser at noen hunder er så observante på eieren sin, at de kan lese såpass små kroppssignaler som en endring i øyeretning.

Men hvordan begynte vi egentlig å ta hunder inn som medlemmer av familien?

– Studier indikerer at domestiserte hunder stammer fra en gruppe ulver som var i kontakt med europeiske jeger-samlere mellom 18.800-32.100 år siden. Disse studiene kommer fra DNA-undersøkelser av hunder og ulver i dag, sammenlignet med en rekke gamle fossiler, forklarer dyrlege Solvejg Knagenhjelm ved Agder dyreklinikk.

Lenge ble det tenkt at de første menneskene hadde adoptert søte ulvevalper, temmet de, så brukt dem for å jakte med.

– Men denne teorien viser seg å være både ulogisk og mest sannsynlig helt

For Evy Johnsen er hunden Prima en som er der både når hun er trist og når hun er hoppende glad. Et blikk fra hunden er det som skal til for

Likket

Veterinær Solvejg Knagenhjelm og veterinær Camilla Lilleholt

«De er der når ting er vanskelige»

feil. Ulven ble domestisert i en tid hvor mennesker var ganske intolerante mot kjøttetende rivaler. Det viser seg at når det moderne mennesket kom til Europa for omtrent 43.000 år siden, så klarte de å utrydde nesten samtlige store kjøttetere, slik som sabeltigere, og gigant-hyenerne, forteller Knagenhjelm.

Ulogisk med jakt. Jakthypotesen er også ulogisk, siden menneskene var allerede vellykkede jegere, mer vellykket enn alle andre kjøttetere. Og ulver trenger mye kjøtt, og er ikke kjent for å like å dele maten sin.

– Mennesket har en lang historie i å utrydde ulver, som foregår den dag i dag. Så at de har adoptert ulven, for så å temme den, er usannsynlig, mener Knagenhjelm.

Så da er det mer sannsynlig at ulven tok kontakt med oss?

– Den gjorde det, sannsynligvis i forbindelse med å søke etter matrester rundt der menneskene oppholdt seg. Ulver som var modige, men aggressive, ville nok blitt drept av menneskene. Men derimot de modige og vennlige ulvene kan ha blitt tolerert, tror Knagenhjelm.

Disse vennlige ulvene begynte så å endre utseende, pelsfargen endret seg til å bli flekket, de fikk mykere hengerører, og begynte å logre med halen. Dette skilte dem ut fra vanlige aggressive ulver. De endret seg også mentalt. De fikk egenskapen å lese kroppsspråket til menneskene.

Ligner på barn. Forskere har tenkt at det å leve sammen relativt tett over så lang tid ville ha en effekt på begges utvikling genetisk og helsemessig. Det viser seg også at vi deler en del likheter i genetisk studier, så vel at vi ser mange av de samme sykdommene i begge arter, slik som brystkreft, fedme, epilepsi og OCD (obsessiv compulsive behaviour).

– Som hundeeier, tar man for gitt at vi kan peke på en ball eller leke, og forvente at hunden vår løper for å hente.

Men denne egenskapen er faktisk ganske spesiell. Selv våre nærmeste slektninger, sjimpanser og bonobo-aper, klarer ikke å lese våre kroppssignaler like godt som hundene. Hunder er merkelig lik barn i hvordan de iakttar oss. Denne egenskapen forklarer den utrolige kommunikasjonen vi har med våre hunder, sier dyrlegen.

Trøstet fremmede. Psykologene har nemlig lenge visst at vi mennesker ser mest på den høyre siden av fjeset til andre mennesker når vi møter hverandre. Dette for å samle informasjon om den andres emosjonelle tilstand. Er hun sint? Glad? Dette er viktig informasjon når vi møter andre.

– Det samme gjør hunder. Men ikke når de ser på en annen hund, kun når de ser på et menneske, presiserer Knagenhjelm.

Så det er altså ikke bare hundeeiere som mener at hunden forstår dem. Forskere har også observert det.

– I en studie brukte forskere samme metode som man bruker for å måle empati i menneskebarn, men denne gangen på hunder. Hundens eier og en fremmed satt seks meter fra hverandre. Så byttet de på å enten gråte eller nynne på en uvanlig måte. Forskerne antok at hvis hunden følte empati, så ville den gå bort til personen som gråt. Legge hodet sitt i fanget, eller lignende. Hvis hundene reagerte på gråtingen fordi de ble skremt eller stresst på annen måte, så ville de sannsynligvis gå rett til eieren sin, også når den fremmede gråt. Det gjorde de ikke. Hundene oppsøkte som regel den personen som gråt – enten det var eier eller fremmed. For å sikre seg at det ikke var ren nysgjerrighet som lå bak motivasjonen til å oppsøke den gråtende, så registrerte de hva hundene gjorde når personene snakket eller nynet rart. Hundene så på personen, men gikk ikke like ofte bort til vedkommende, konkluderer Knagenhjelm.

at hun føler at noen forstår hvordan hun har det. – Og så blir du mindre egoistisk, mener hun.